

викладач кафедри латинської
та іноземних мов
Львівського національного
 медичного університету
імені Данила Галицького

ОСОБЛИВОСТІ ПАРАДИГМАТИЧНИХ ЗВ’ЯЗКІВ СОМАТИЧНИХ ДІЄСЛІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Лексична система мови – це не просто структурована сукупність окремих слів, а система взаємопов’язаних класів слів різного обсягу і характеру, об’єднаних у рамках лексико-семантичних груп або лексико-семантичних полів. Лексико-семантична група соматичних дієслів складається з підгруп, компоненти яких перебувають у тісних системних зв’язках. Дослідження парадигматичних зв’язків між цими компонентами необхідне для всеобщого комплексного вивчення соматичних дієслів в англійській мові. Актуальність дослідження полягає у необхідності системного вивчення лексико-семантичної групи соматичних дієслів із точки зору антропоцентричної парадигми.

Метою статті є дослідження особливостей парадигматичних зв’язків синонімії, антонімії, полісемії соматичних дієслів англійської мови, встановлення якісних та кількісних параметрів цих зв’язків.

Синонімія вважається однією з найважливіших лексико-семантичних категорій. Існування синонімів пов’язано зі здатністю мовної системи мати кілька значень одного означуваного. Багато дослідників визначають розмитий характер лексичної системи, для якої характерний перетин різних груп слів. Синоніми відіграють важливу роль у забезпеченні безперервності словника, створенні суцільної мережі зв’язків.

Хоча синонімію досліджувало багато зарубіжних та українських вчених (Ю.Д. Апресян, М.П. Кочерган, С.Г. Бережан, О.О. Тараненко, Г.А. Уфімцева, Н.Л. Щербина, А.О. Брагіна, Г.Й. Винокур, В.А. Звегінцев, О.І. Нечитайло, О.О. Нефьодова, В.А. Басок, Г.А. Раков, І.Т. Вербовська, Я.Є. Думашівський, Н.Г. Іщенко, О.І. Малиновська тощо), немає єдиного загальноприйнятого її визначення [4, с. 542].

У мовознавстві є два основних підходи до синонімії: синоніми як близькі за значенням слова та синоніми як тотожні і контекстуально взаємозамінні слова.

Для визначення семантичної близькості синонімів було обчислено середню вагу компонентів за формулою, представленою В.В. Левицьким, Л.В. Бистровою та М.Д. Капатруком: $W = (n+1)-r:n$, де W – вага компонента (рубрики), n – кількість компонентів (рубрик) тлумачення, r – ранг компонента (рубрики) в словниковій статті [1, с. 76]. Значення W може коливатись у межах від нуля до одиниці, а найбільшу вагу матиме компонент, розташований найближче до пояснюваного слова [6, с. 88].

Відмінності принципів побудови синонімічних рядів ускладнюють використання словників і тезаурусів для об’єктивного лексикометричного дослідження. Оскільки у разі використання одного словника компоненти можуть бути показані неповно й непослідовно, а отримані лексичні угрупування не завжди відповідають інтуїтивним уявленням носіїв мови, доцільним є використання якомога більшої кількості словників [7, с. 51–54]. Було використано п’ять тезаурусів, в яких компоненти значення подаються не за алфавітом: Roget’s Super Thesaurus [13], Collins English Thesaurus [17], Oxford Dictionaries Thesaurus [18], Synonym.com [19], WordReference English Thesaurus [20].

Оскільки було використано кілька словників, середня вага компонента визначалася за формулою: $W_{\text{середнє}} = W_1 + W_2 + \dots + W_n : n$, де $W_{\text{середнє}}$ – середня вага компонента, W_1, W_2, \dots, W_n – вага компонента в першому, другому, n -му словнику, n – кількість словників. Таким чином було встановлено семантичну наближеність синонімів домінант рядів:

sleep (12) – doze (0,85), slumber (0,6), kip (0,56), nap (0,55), drowse (0,54), snooze (0,52), rest (0,49), snore (0,36), nod (0,36), catnap (0,3), zizz (0,21), doss (0,14);

flinch (21) – squinch (0,87), start (0,69), squirm (0,69), wince (0,62), shrink (0,61), recoil (0,6), quiver (0,57), cringe (0,55), quake (0,53), quail (0,5), shy (0,5), blench (0,48), shiver (0,43), shudder (0,41), shake (0,4), tremble (0,26), cower (0,21), waver (0,15), funk (0,12), falter (0,1), blanch (0,05);

shiver (14) – twitch (0,89), shudder (0,74), tremble (0,68), quiver (0,61), shake (0,56), quaver (0,54), twinge (0,5), quake (0,43), jerk (0,38), vibrate (0,36), palpitate (0,2), flutter (0,18), thrill (0,17), convulse (0,09);

breathe (15) – inhale (0,83), exhale (0,77), respire (0,65), pant (0,65), gasp (0,56), puff (0,53), snore (0,5), sigh (0,42), wheeze (0,38), blow (0,37), sniff (0,35), sniffle (0,21), suspire (0,2), inspire (0,12), expire (0,08);

drool (8) – drivel (0,66), salivate (0,58), slabber (0,49), dribble (0,48), spit (0,42), slaver (0,4), slobber (0,24), spew (0,14);

bleed (6) – haemorrhage (0,66), flow (0,62), gush (0,53), weep (0,36), spurt (0,35), menstruate (0,25);

sweat (4) – perspire (0,67), swelter (0,5), sudate (0,47), glow (0,32);

belch (4) – burp (0,73), gurk (0,6), eructate (0,43), eruct (0,32);

vomit (18) – heave (0,76), gag (0,73), spew (0,72), retch (0,7), regurgitate (0,6), cough (0,6), chuck (0,49), puke (0,48), hurl (0,46), honk (0,4), barf (0,4), regorge (0,38), spit (0,3), chunder (0,28), purge (0,15), void (0,1), ralph (0,06);

blush (8) – burn (0,75), colour (0,69), flame (0,62), flush (0,6), redder (0,38), glow (0,35), crimson (0,34), tint (0,16);

cough (10) – *hack (0,77), convulse (0,7), bark (0,64), choke (0,52), rasp (0,4), expectorate (0,4), gasp (0,39), wheeze (0,36), spit (0,35), hawk (0,34);*

cry (20) – *weep (0,93), sob (0,86), wail (0,76), bawl (0,65), howl (0,61), whimper (0,61), moan (0,61), snivel (0,54), whine (0,5), keen (0,42), whinge (0,42), squall (0,4), blubber (0,35), lament (0,25), groan (0,22), pule (0,2), boohoo (0,19), sniffle (0,11), blub (0,08);*

inhale (17) – *sniffle (0,78), smell (0,75), huff (0,71), breathe (0,71), snuff (0,64), gasp (0,58), inspire (0,57), snivel (0,57), suspire (0,5), sniff (0,43), gulp (0,4), snort (0,35), respire (0,29), puff (0,28), snuffle (0,21), aspirate (0,14), inbreathe (0,1);*

exhale (9) – *blow (0,73), breathe (0,69), sigh (0,66), suspire (0,57), expire (0,51), pant (0,41), puff (0,4), respire (0,36), snort (0,14);*

swallow (12) – *gulp (0,85), eat (0,65), drink (0,63), Guzzle (0,6), sip (0,5), imbibe (0,45), quaff (0,45), swig (0,38), gobble (0,33), slurp (0,25), neck (0,15), ingest (0,13);*

blanch (3) – *whiten (0,55), pale (0,51), blench (0,45);*

faint (2) – *swoon (0,55), collapse (0,44);*

sicken (3) – *ail (0,57), relapse (0,54), weaken (0,27);*

smile (7) – *beam (0,68), grin (0,58), smirk (0,5), chuckle (0,5) simper (0,4), laugh (0,24), twinkle (0,22);*

laugh (10) – *chuckle (0,89), chortle (0,68), guffaw (0,58), giggle (0,56), snigger (0,53), snicker (0,48), cackle (0,41), titter (0,38), howl (0,14), roar (0,13);*

frown (4) – *scowl (0,6), glare (0,53), glower (0,49), lour (0,4), grimace (0,4).*

Було виявлено, що в межах лексико-семантичної групи соматичних дієслів простежується асиметричність синонімії, відсутність оберненої синонімії між окремими дієсловами. Наприклад, *shudder* є синонімом до *quake*, але *quake* не є синонімом *shudder*; *parp* є синонімом до *catnap*, але *catnap* не є синонімом *parp* тощо.

Дослідження синонімії з точки зору ономасіологічного або концептуального підходу розглядає набір синонімів як нелінійне утворення, в якому визначення семантичних відстаней не є суттєвим. Для цього було використано тезаурус WordNet, в якому лексеми представлені у концептуальних синонімічних рядах (synsets), починаючи з найповнішої реалізації концептуального значення. Лексеми, які були виявлені у процесі компонентного аналізу на попередньому етапі дослідження, були задані у пошуковій системі WordNet. Перевагою такого дослідження є більш оптимальне відображення синонімії з урахуванням полісемічного статусу лексичних одиниць.

У процесі дослідження було виявлено синонімічні ряди різної довжини (від 1 до 14), причому чим більше рядів, тим частіше лексеми не є соматизмами. Наприклад, дієслоvo *swallow* (8 синонімічних рядів) – тільки перший ряд має соматичний компонент в тлумаченні:

S: (v) *swallow, get down (pass through the esophagus as part of eating or drinking)* “*Swallow the raw fish--it won't kill you!*”

S: (v) *swallow (engulf and destroy)* “*The Nazis swallowed the Baltic countries*”

S: (v) *immerse, swallow, swallow up, bury, eat up (enclose or envelop completely, as if by swallowing)* “*The huge waves swallowed the small boat and it sank shortly thereafter*”

S: (v) *swallow (utter indistinctly)* “*She swallowed the last words of her speech*”

S: (v) *swallow, take back, unsay, withdraw (take back what one has said)* “*He swallowed his words*”

S: (v) *swallow (keep from expressing)* “*I swallowed my anger and kept quiet*”

S: (v) *accept, live with, swallow (tolerate or accommodate oneself to)* “*I shall have to accept these unpleasant working conditions*”; “*I swallowed the insult*”; “*She has learned to live with her husband's little idiosyncrasies*”

S: (v) *swallow (believe or accept without questioning or challenge)* “*Am I supposed to swallow that story?*” [21].

У випадках, коли у соматичного дієслова наявний лише один синонімічний ряд, то лексеми, як правило, є соматизмами. Як наприклад, дієслоvo *gasp*, яке має один синонімічний ряд:

S: (v) *pant, puff, gasp, heave (breathe noisily, as when one is exhausted)* “*The runners reached the finish line, panting heavily*” [21].

У деяких випадках синонімічні ряди для кожного концептуального слова можуть бути представлені однією лексемою. Такий синонімічний ряд реалізує нульову синонімічність. Наприклад, дієслоvo *cackle*:

S: (v) *cackle (talk or utter in a cackling manner)* “*The women cackled when they saw the movie star step out of the limousine*”;

S: (v) *cackle (squawk shrilly and loudly, characteristic of hens)*;

S: (v) *cackle (emit a loud, unpleasant kind of laughing)* [21].

Було виявлено, що найбільше однолексемні та дволексемні синонімічні ряди характерні для підгрупи дієслів на позначення тілесних процесів (Verbs of Bodily Processes). Одно- та дволексемні синонімічні ряди становлять 75% від загальної кількості у цій підгрупі. Це свідчить про вузьке значення слів (семантичну конденсацію). Найбільше однолексемних синонімічних рядів виявлено у дієслова *breathe* (6 з 9).

S: (v) *breathe, take a breath, respire, suspire (draw air into, and expel out of, the lungs)* “*I can breathe better when the air is clean*”; “*The patient is respiring*”;

S: (v) *breathe (be alive)* “*Every creature that breathes*”;

S: (v) *breathe (impart as if by breathing)* “*He breathed new life into the old house*”;

S: (v) *breathe (allow the passage of air through)* “*Our new synthetic fabric breathes and is perfect for summer wear*”;

S: (v) *breathe (utter or tell)* “*not breathe a word*”;

S: (v) **breathe (manifest or evince)** “She breathes the Christian spirit”;

S: (v) **rest, breathe, catch one's breath, take a breather (take a short break from one's activities in order to relax)**;

S: (v) **breathe (reach full flavor by absorbing air and being let to stand after having been uncorked)** “This rare Bordeaux must be allowed to breathe for at least 2 hours”;

S: (v) **emit, breathe, pass off (expel (gases or odors))** [21].

Дволексемні синонімічні ряди також характерні для підгрупи дієслів на позначення внутрішніх станів тіла (Verbs of Body-Internal States of Existence) (60%) та для підгрупи дієслів на позначення невербалного висловлювання (Verbs of Nonverbal Expression) (50%). Трилексемні синонімічні ряди становлять 80% від загальної кількості у підгрупі дієслів на позначення сну (Snooze Verbs). Для підгрупи дієслів на позначення тримтіння (Flinch Verbs) характерні чотири-, шести- та восьмилексемні синонімічні ряди (60%). Для підгрупи дієслів на позначення зміни тілесного стану (Verbs of Change of Bodily State) характерні чотирилексемні синонімічні ряди (60%).

Як видно з аналізу лексем за допомогою тезауруса WordNet, деяким соматичним дієсловам притаманна багатозначність. Це підводить нас до лексико-семантичної категорії полісемії.

Полісемія – це здатність слова мати одночасно кілька взаємозв'язаних між собою значень. Для англійської мови характерним є високий показник полісемії [3]. Хоча вважається, що у словнику найбільшу частину становлять однозначні слова [10]. Встановлення кількісних параметрів полісемії лексико-семантичної групи соматичних дієслів допомагає об'єктивно досліджувати та виявляти особливості цієї групи.

У процесі дослідження було встановлено, що найбільш багатозначним є дієслово start (14 значень), лише в одному з яких це дієслово – соматизм:

S: (v) **get down, begin, get, start out, start, set about, set out, commence (take the first step or steps in carrying out an action)** “We began working at dawn”; “Who will start?”; “Get working as soon as the sun rises!”; “The first tourists began to arrive in Cambodia”; “He began early in the day”; “Let's get down to work now”;

S: (v) **begin, lead off, start, commence (set in motion, cause to start)** “The U.S. started a war in the Middle East”; “The Iraqis began hostilities”; “begin a new chapter in your life”;

S: (v) **depart, part, start, start out, set forth, set off, set out, take off (leave)** “The family took off for Florida”;

S: (v) **begin, start (have a beginning, in a temporal, spatial, or evaluative sense)** “The DMZ begins right over the hill”; “The second movement begins after the Allegro”; “Prices for these homes start at \$250,000”;

S: (v) **originate, initiate, start (bring into being)** “He initiated a new program”; “Start a foundation”;

S: (v) **start, start up, embark on, commence (get off the ground)** “Who started this company?”; “We embarked on an exciting enterprise”; “I start my day with a good breakfast”; “We began the new semester”; “The afternoon session begins at 4 PM”; “The blood shed started when the partisans launched a surprise attack”;

S: (v) **startle, jump, start (move or jump suddenly, as if in surprise or alarm)** “She startled when I walked into the room”;

S: (v) **start, start up (get going or set in motion)** “We simply could not start the engine”; “start up the computer”;

S: (v) **start, go, get going (begin or set in motion)** “I start at eight in the morning”; “Ready, set, go!”;

S: (v) **start, take up (begin work or acting in a certain capacity, office or job)** “Take up a position”; “start a new job”;

S: (v) **start (play in the starting lineup);**

S: (v) **begin, start (have a beginning characterized in some specified way)** “The novel begins with a murder”; “My property begins with the three maple trees”; “Her day begins with a workout”; “The semester begins with a convocation ceremony”;

S: (v) **begin, start (begin an event that is implied and limited by the nature or inherent function of the direct object)** “begin a cigar”; “She started the soup while it was still hot”; “We started physics in 10th grade”;

S: (v) **start, protrude, pop, pop out, bulge, bulge out, bug out, come out (bulge outward)** “His eyes popped” [21].

У результаті дослідження було виявлено, що найбільше соматичних дієслів є однозначними (37%), що збігається з твердженням про те, що найбільшу частину словника становлять однозначні слова [10]. Однозначні дієслова переважають у підгрупі дієслів на позначення сну (66%) та підгрупі дієслів на позначення невербалного висловлювання (42%).

Двозначними є 22% соматичних дієслів. Вони переважають у підгрупі дієслів на позначення тримтіння (36%).

Тризначні дієслова становлять 10% від усіх соматичних дієслів. Чотири- і п'ятизначні дієслова становлять по 6%, семизначні – 3%, а шести- і восьмизначні – по 2%.

Ще одним видом парадигматичного відношення є антонімія. Антонімічні зв'язки вважаються одними з найважливіших системно-семантичних зв'язків між мовними одиницями, оскільки відношення контраста є фундаментальним для людського мислення [8; 15; 16]. Л. Мерфі називає антонімію архетипним лексико-семантичним відношенням [14, с. 169]. Антонімія відіграє важливу роль в організації та обмежуванні лексикону [12]. Вважається, що антонімія є мовою реалію, яка властива всім мовам [11, с. 339], «важливою мовою універсалю лексико-семантичного рівня» [2, с. 6], «однією з найважливіших лінгвістичних універсалій, одним із суттєвих вимірів семантико-сintагматичної системи різних мов» [10, с. 9].

Загалом антонімія позначає протилежність значень між лексемами. Але у лінгвістиці є кілька підходів до трактування відношення антонімії. А.Л. Толстая вважає, що антонімію є семантична здатність слів бути протиставленими в тексті [10, с. 9]. В.Н. Коміссаров визначає, що антоніми мають регулярно вживатися в одному реченні як однорідні члени [8, с. 55]. Л.О. Новіков вважає, що антонімія є семантичним відношенням протилежних

значень, що виражається формально різними словами (ЛСВ), які реалізують у тексті функцію протиставлення та інші зв'язані з нею функції. Два або більше ЛСВ є антонімами, якщо в них різні лексеми та протилежні значення [9, с. 247]. Також вважається, що антоніми мають належати до однієї частини мови [2].

У межах лексико-семантичної групи соматичних дієслів було виявлено градуальні, комплементарні, векторні та конверсивні антоніми.

Градуальні антоніми позначають діаметрально протилежні (за мірою вияву) видові значення певного родового поняття. Між ними можуть існувати середні, проміжні члени [9, с. 245]. Серед соматичних дієслів градуальними є антонімічні пари *blush/flush/ bloom – blanch/ whiten/ pale; recover/ recuperate/ convalesce – deteriorate*.

Комплементарні антоніми позначають два взаємно доповнюваних видових поняття, які разом становлять певне родове поняття, без проміжних ланок. Ствердження одного з антонімів є одночасно запереченням іншого. Комплементарними є такі соматичні антонімічні пари: *sleep – wake, laugh – cry, weep – laugh, smile – frown, grin – scowl, bend – unbend, inhale – exhale, inspire – expire*.

Векторні антоніми позначають два протилежно спрямованих або взаємно зворотних явища, дії, ознаки, напрями, відношення тощо. Наприклад, такі соматичні дієслова є векторними антонімами: *swallow – regurgitate, vomit – swallow*. До цього класу також належать антоніми із загальним значенням «дія або стан – їх припинення», як наприклад, *shake – stabilize*.

Конверсивні антоніми виражаютъ протилежну спрямованість дій, ознак і явищ. У процесі дослідження було виявлено лише одну пару конверсивних антонімів серед соматичних дієслів: *bleed – transfuse*.

Встановлено, що серед соматичних дієслів переважають ріznокореневі антоніми (94%). Спільнокореневі антоніми становлять лише 6% від загальної кількості.

У результаті дослідження було інвентаризовано 295 дієслів англійської мови. Поєднання семасіологічного та ономасіологічного підходів та застосування даних різних тезаурусів дало змогу більш об'єктивно встановити парадигматичні зв'язки у межах лексико-семантичної групи соматичних дієслів англійської мови. Виявлено, що для цієї групи не характерна антонімія, зате більш розвинена синонімія та полісемія.

Перспективами дослідження вважаємо вивчення синтагматики соматичних дієслів, а також зв'язку синтагматики та парадигматики.

Література:

1. Быстрова Л.В., Капатрук Н.Д., Левицкий В.В. К вопросу о принципах и методах выделения лексико-семантических групп слов. Науч. докл. Высш. шк. филол. науки. 1980. № 6. С. 75–78.
2. Векуа Н.В. Антонімія якісних прикметників у сучасній українській мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01. К., 2006. 21 с.
3. Вишнякова С.М. Опыт статистического исследования многозначности слов английского языка. Вычислительная лингвистика. М., 1976. С. 107–141.
4. Демчик І.Л. Явище синонімії у мовленні представника східнословобожанської говірки (на матеріалі с. Шульгинка Старобільського району Луганської обл.). Актуальні проблеми слов'янської філології. 2011. Випуск XXIV. Ч. 1. С. 541–547
5. Комисаров В.Н. Проблема определения антонима (О соотношении логического и языкового в семасиологии). Вопросы языкоznания. 1957. № 2. С. 49–58. URL: <http://www.ruslang.ru/doc/voprosy/voprosy1957-2.pdf>.
6. Левицкий В.В. Статистическое изучение лексической семантики. 1989. 155 с.
7. Мусурівська О.В. Методи інвентаризації лексико-семантических груп. Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 1. Германська філологія. Чернівці: ЧДУ, 1996. С. 51–54.
8. Новиков Л.А. Семантика русского языка. М.: Высш. школа, 1982. 272 с.
9. Толстая А.Л. Антонимия как механизм создания контраста в современной публицистической речи: на материале русского и немецкого языков: автореф. дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.20. М. 2010. С. 9.
10. Тулдава Ю.П. Проблемы и методы квантитативно-системного исследования лексики. Тарту : ТГУ, 1987. 203 с.
11. Турчин В.В., Турчин В.М. Лінгвістичні напрямки у дослідженні антонімії. Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія філологічна. 2011. Вип. 19. С. 337–341.
12. Chaffin R., Herrmann D. J. The similarity and diversity of semantic relations . Memory and Cognition. 1984. Vol. 12, № 2. P. 134 -141.
13. McCutcheon, Marc. Roget's Super Thesaurus. Cincinnati: Writer's Digest Books. 4th ed. 681 p.
14. Murphy M.L. Semantic relations and the lexicon : antonymy, synonymy, and other paradigms. New York: Cambridge University Press, 2003. 296 p.
15. Cruse D.A. Lexical Semantics. Cambridge : Cambridge University Press, 1987. 311 p.
16. Lyons J. Semantics. Cambridge : Cambridge University Press, 1977. Vol. 1. 375 p.
17. Collins English Thesaurus. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english-thesaurus/>
18. Oxford Dictionaries Thesaurus. URL: <https://en.oxforddictionaries.com/thesaurus/>
19. Synonym.com 2001 2017 Leaf Group Ltd. URL: <http://www.synonym.com/synonyms/>
20. WordReference English Thesaurus. URL: <http://www.wordreference.com/synonyms/>
21. WordNet 3.1.: An Electronic Lexical Database, copyright Princeton University. URL: <http://wordnetweb.princeton.edu/perl/webwn>

Анотація

**Х.-М. ЖУК. ОСОБЛИВОСТІ ПАРАДИГМАТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
СОМАТИЧНИХ ДІЄСЛІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ**

Стаття присвячена дослідженням лексико-семантичних категорій синонімії, антонімії та полісемії на матеріалі соматичних дієслів англійської мови. Проаналізовано особливості цих парадигматичних зв'язків у межах лексико-семантичної групи соматичних дієслів. Встановлено характерні особливості синонімічних, полісемічних та антонімічних відношень притаманних підгрупам соматичних дієслів.

Ключові слова: соматичні дієслова, синонімія, антонімія, полісемія, лексико-семантична група, парадигматика.

Аннотация

**К.-М. ЖУК. ОСОБЕННОСТИ ПАРАДИГМАТИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ
СОМАТИЧЕСКИХ ГЛАГОЛОВ В АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ**

Статья посвящена исследованию лексико-семантических категорий синонимии, антонимии и полисемии на материале соматических глаголов английского языка. Проанализированы особенности этих парадигматических отношений в лексико-семантической группе соматических глаголов. Установлены характерные особенности синонимических, полисемических и антонимических отношений этих глаголов.

Ключевые слова: соматические глаголы, синонимия, антонимия, полисемия, лексико-семантическая группа, парадигматика.

Summary

**KH.-M. ZHUK. PECULIARITIES OF PARADIGMATIC RELATIONS
OF ENGLISH SOMATIC VERBS**

The article deals with the lexico-semantic categories of synonymy, antonymy and polysemy based on the material of somatic verbs in the English language. It investigates the peculiarities of these paradigmatic relations in general and in the lexico-semantic group of somatic verbs in particular. Qualitative and quantitative features of the paradigmatic relations of the lexico-semantic group of somatic verbs were established.

Key words: somatic verbs, synonymy, antonymy, polysemy, lexico-semantic group, paradigmatics.